

Vägkarta för Koldioxid snål transportservice i Vasaregionen 2030

Vägkartan för *Koldioxid snål transportservice i Vasaregionen 2030* ger en översikt över utvecklingsstigar, med vilka trafikens hållbarhet kan ökas. Vägkartan är indelad i åtta temaområden med delmål och målläge till och med år 2030 för respektive temaområde. Vägkartan finns på finska, svenska och engelska.

Trafik, transporttjänster och de teman som behandlas i vägkartan påverkas av både offentliga och privata aktörers agerande och beslut. Därför varierar sätten som var och en, på sitt sätt, kan främja hållbara transporttjänster. En gemensam riktning är viktigast. Målsättningen är att med hjälp av vägkartan utveckla transporttjänster och höja deras användningsgrad.

Vägkartan har uppgjorts tillsammans med representanter för regionens kommuner, övriga myndigheter, företag samt målgrupper som en del av projektet *MoveIT – Koldioxid snål transportservice i Vasaregionen 2030*. Projektet pågick under tiden 1/2019–8/2021 och genomfördes av Vasaregionens Utveckling Ab och Vasa universitet. Projektet finansierades av Österbottens förbund/ER-UF-finansiering, NTM-centralen i Södra Österbotten, Vasa stad och Korsholms kommun.

Som följande steg rekommenderar MoveIT-projektet att en regional åtgärdsplan för att uppnå vägkartans målsättningar och i synnerhet trafikens hållbarhetsmål uppgörs.

Vasa i juni 2021

VASEK

 Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

 Närings-, trafik- och
miljöcentralen

V A S A
V A S A

 KORSHOLM
MUSTASAARI

 Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Hävkraft
från EU
2014–2020

 Europeiska unionen
Europeiska regionala
utvecklingsfonden
Europeiska socialfonden

Vägkarta för Koldioxid snål transportservice i Vasaregionen 2030

Utgångsläge 2021

2024

2027

Målläge 2030

Arbetsplatser

Längre arbetsresor görs i stor utsträckning med kollektiva trafikmedel. Dagliga arbetsrelaterade resor görs vanligtvis med egen bil. Hållbara transporter är förhållandevis okända eller ses som en utgiftspost. Det finns enstaka föregångararbetsplatser.

Statens system för att uppmuntra till hållbart arbetsresande samt utbudet av transport-tjänster har blivit bekant. Allt fler arbetsplatser har gjort upp en resplan och provat på hur resandet fungerar genom att använda kollektivtrafik och andra transporttjänster, samkörning och (el)cyklar (resor mellan arbetsplatsen och hemmet, under arbetsdagen samt för arbetsresor).

Arbetsresorna är hållbara och görs i huvudsak genom köp av olika transporttjänster. Allt fler arbetsplatser har gjort upp en resplan. Utvecklingen fortsätter för resandet under arbetsdagen samt mellan arbetsplatsen och hemmet. Parkerings- och ombytestrymmen har börjat omvandlas för att stöda valet av hållbara transportsätt (t.ex. tilltalande cykelparkeringar året om, laddningsmöjligheter för elcyklar och -bilar, parkeringsplatser för samkörningsbilar).

Resep Praxis på arbetsplatserna och de fysiska strukturerna uppmuntrar till användning av transporttjänster och hållbara resesätt. Förändringen ses som meningsfull för arbetsgivare och arbetstagare. Samkörning vanligt i de fall då inga andra transporttjänster finns tillgängliga.

Invånare

Vardagsbilismen är rutin för de flesta och det ses sällan andra alternativ. Invånarnas kunskap om tillgänglig transportservice varierar.

I synnerhet unga och studerande har tagit olika transporttjänster till sig (bussar, elscootrar, bilpooler och bildelning). I samband med evenemang och hobbyverksamhet beaktar arrangörerna sätten deltagarna rör sig till platserna och utvecklar dem.

I allt fler hushåll finns inte längre en bil per vuxen eftersom användningen av transporttjänster möjliggör en fungerande vardag med mindre antal bilar. Då kollektivtrafik inte finns tillgänglig används samkörningstillämpningar flitigt, man vågar fråga om skjuts. I husbolag har bilpooler blivit vanligare.

Invånarna vet vilka transporttjänster som erbjuds och använder gärna den servicen. Samkörning och bilpooler är en naturlig del av vardagen vid sidan om kollektivtrafik.

Tjänstleverantörer

Variationer mellan olika företag bl.a. då det gäller digitaliseringsmålsättningar och marknadsföring. Effekterna av coronapandemin har varit omfattande för branschen och de slutliga följderna är ännu oklara.

Skapandet av resekedjor har påbörjats (=en biljett berättigar till hela resan även i flera fordon). Detta har främjats bl.a. i gemensamma utvecklingsprojekt med digital tyngdpunkt. Den offentliga sektorns upphandlingar har styrt utvecklingen så att digitalisering har blivit vanligare, resekedjor skapats och fordonen drivs med hållbara bränslen.

Skapandet av resekedjor fortsätter. Utbudet planeras i högre grad tillsammans med olika arbetsplatser och skräddarsydd service har ökat affärsverksamheten. Företagens upphandlingskunnande har förbättrats. Företagen kommunicerar ut sitt serviceutbud i flera kanaler och personalen har utbildats i kommunikation. Samarbetet mellan trafikanter fortsätter i gemensamma forum och projekt.

Resekedjor erbjuds i ökande grad både lokalt och nationellt, utvecklings- och samarbetet syns i form av ökade resenärs mängder. Trafikanterna satsar på kommunikation och marknadsföring, så att invånarna lätt kan få information om tidtabeller, rutter och betalningssätt. Upphandlingskunnandet på god nivå.

Betalningsätt

Olika i olika färdmedel, samordning saknas → svårt för kunderna (bl.a. nätbiljetter, kontanter, bankkort, chip, Walitti, biljett kan/kan inte köpas av chauffören)

Offentliga sektorns upphandlingar och företagen för utvecklingen mot kodbaserade betalningssystem för resor. Kontanter används fortsättningsvis som betalningsmedel.

Betalningssystemen fungerar allt bättre ihop med nationella system, vilket främjat utvecklandet av resekedjor. Information om olika betalningssätt fås lättare och därför använder bl.a. turister transporttjänster mångsidigt.

Samma smidiga betalningssätt används i olika färdmedel och de är allmänt kända. Ett lättanvänt system för kunderna.

Vägkarta för Koldioxid snål transportservice i Vasaregionen 2030

Utgångsläge 2021

2024

2027

Målläge 2030

Förvaltning

Förvaltningen av trafik är splittrad till olika myndigheter och enheter. Det finns endast ett fåtal tjänstemän med möjlighet att ägna sig åt ämnet på heltid i regionen och knappt några alls i mindre kommuner.

En regional transportservicegrupp som behandlar och samordnar persontrafikens utveckling har grundats. Regionens fullmäktigen behandlar lägesöversikt för persontrafiken i Vasaregionen vartannat år. Vasas och Korsholms kollektivtrafikområdes verksamhet etablerad.

Koordinering av transporter och deras upphandling har gjorts smidigare genom minskat antal ansvariga instanser. Antalet personer som arbetar med transporter har ökat till det dubbla i regionens kommuner och övriga offentliga organisationer jämfört med år 2021.

Kontakt mellan aktörerna i regionen sker regelbundet. Kontakt och informationsutbyte sker naturligt mellan tjänstemän, företag och kunder. Antalet personer som arbetar med transporter har fortsättningsvis ökat.

Finansiering Ekonomi

Mest medel används till väginfra. Några aktörer söker projektfinansiering för utveckling av trafik och transporttjänster. Transportrelaterade kostnader inom den offentliga förvaltningen (person-/varu-/infra) uppstår inom olika verksamheter utan helhetssyn.

Kommunerna i regionen har utrett transportkostnaderna utförligt och inlett ett heltäckande utvecklingsarbete baserat på resultatet. I synnerhet mindre kommuner har tagit med främjande av hållbara transporter och transportservice i ordinarie budget. Användning och produktion av hållbara drivmedel blir vanligare i regionen.

Anslagen för främjande av hållbara transporter har ökat i grundfinansieringen. Bättre resurser för ändamålet också i landsbygdskommunerna. Det har blivit rutin i kommuner, företag och utvecklingsorganisationer att söka och förverkliga projekt. Lokalt producerade hållbara drivmedel förstärker den regionala ekonomin, vilket ökar takten för utbredd användning.

Användandet av transportservice och hållbara drivmedel ses, ur ekonomisk synvinkel, som ett förnuftigt alternativ regionalt, för företag och för hushåll. Det här främjas och upprätthålls aktivt. Projektverksamhet ger tilläggsresurser för utveckling.

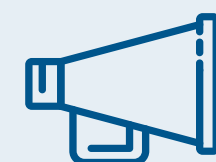
Infra

Traditionellt planerad utgående från motorfordonens behov. Byggandet av funktionella cykelleder blir vanligare.

Främjandet av kollektivtrafik, ny transportservice, cykling och gång har ökat vid planering av infra. Tanknings-/laddningsnätverk för hållbara drivmedel under uppbyggnad. Kommunerna och övriga instanser söker projektfinansiering för infra i allt högre grad.

I kommunernas planering av infrastruktur för hållbara transporter läggs tyngdpunkten på utveckling av kollektivtrafik, ny transportservice, anslutningsparkering, cykling och gång. Projekt och förverkligande har blivit rutin inom den offentliga förvaltningen bland företag och forsknings-instanser. Tanknings-/laddningsnätverk för hållbara drivmedel utbyggt.

Infrastrukturen lockar till användning av kollektivtrafik, övrig transportservice samt cykling och gång. Behovet av privatbilism har minskat och bilarnas drivmedel är i huvudsak hållbara.

Kommuni- kation

Mängden kommunikation om transportservice och trafik varierar hos olika offentliga organisationer och företag. Diskussionen styrs lätt till motsatsförhållande bilism vs. övrigt.

Kommuner, projekt och trafikanter satsar på mångsidigare, koordinerad kommunikation och marknadsföring. Media förses aktivt med uppslag om transportservice och hållbara transporter. Interna kommunikationen om transporter har ökat på arbetsplatserna som ett led i hållbarhetsdiskussionen.

Transporter och transportservice är en naturlig del av kommunernas kommunikation. Utbildning och nationellt nätverkande vardag. På arbetsplatser, inom föreningar och andra organisationer kommuniceras om relevanta transportmöjligheter. Den regionala kollektivtrafiken Lifti har utvecklats till ett starkt brand.

Kommunikation görs i flera kanaler och skräddarsys för olika målgrupper. Realtidsinformation om resor finns tillgänglig. Även aktörer som är beroende av fungerande transportservice (såsom turistbranschen) kommunicerar om dem i samband med egna tjänster.